

§ 301

Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite palveluja koordinoivasta yhteyshenkilöstä lapsiperheiden tukemiseen

HEL 2021-006778 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Avoimen puolueen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan palveluja koordinoivaa yhteyshenkilöä lapsiperheiden tukemiseen.

Sosiaali- ja terveystoimialan perhekeskukset kokoavat jo nyt moniammatillisia palveluja yhteen ja perheillä on oma palvelutarpeen mukainen vastuutyöntekijä ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialat kehittävät parhaillaan palveluketjuja ja lisäävät yhteistyötä, jotta lasten ja perheiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan.

Palveluja pyritään kohdentamaan sujuvasti, oikea-aikaisesti ja asiakkaiden erilaiset tarpeet huomioon ottaen. On tärkeää, että palvelupolut pystytään kuvaamaan selkeästi. Perhekeskuspalveluja kehitetään mm. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa (Lape) ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa. Ammattilaisten kykyä sitoutua kokonaisvaltaiseen lasten ja nuorten huomioimiseen vahvistetaan kaupunkiyhteisten Common Approach (CA, Huolen tunnistaminen) ja Miten

13.10.2021

menee -mallien vakiinnuttamisella ja lisäämällä tietoa tarjolla olevista palveluista.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsoikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 20.09.2021 § 640

HEL 2021-006778 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 279

HEL 2021-006778 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Avoin puolueen ryhmäaloitteesta palveluja koordinoivasta kontaktihenkilöstä lapsiperheiden tukemiseen:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että perhepalvelut ovat kaikille helposti saavutettavissa ja asiakaslähtöisiä perhetilanteesta riippumatta. Monialaista yhteistyötä tehdään sosiaali- ja terveystoimialan vastuu/nimetty työntekijöiden kanssa vammaistyössä, lastensuojelussa ja sosiaalihuoltolain mukaisen erityisen tuen päätökseen liittyvän työntekijän kanssa. Palvelujen moninaisuus koordinoidaan systemaattisella eri toimijoiden yhteistyöllä, jossa vastuut ja toimijat on selkeästi sovittu. Perheet voivat kokea tämän moniammatillisen kokonaisuuden hajanaisena ja tällöin yhden kontaktihenkilön nimeäminen voi auttaa perhettä.

Matalan kynnyksen palvelut

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toimii kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa, jossa vakiinnutetaan lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalleja. Perheentuki- sivustolla on tietoa perheille kaupungin tarjoamista palveluista vauvaiästä vanhemmuuteen ja parisuhteeseen. Sivustolla on tietoa mm. perhevalmennuksesta, lapsiperheiden kotipalvelusta ja nuorten harrastehausta. Perhekeskuksen sosiaalipalveluiden piiriin perheet voivat hakeutua soittamalla lapsiperheiden sosiaalineuvonnan numeroon tai täyttämällä perheentuki.fi -verkkosivulta löytyvän Tarvitsen apua -napin lomakkeen.

Yhteistyö perhekeskuksen kanssa

Perhekeskus kokoaa yhteen lasten ja perheiden palveluja ennaltaehkäisevistä terveyden- ja sosiaalihuollon palveluista tiettyihin erityispalveluihin. Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen kanssa noudatetaan yhdessä sovittuja toimintatapoja asiakasohjauksen ja yhteistyön osalta. Neuvolatiimissä moniammatillinen työryhmä käsittelee asian ja miettii lapselle sekä perheelle oikeanlaisen tuen ja sopii tapauskohtaisesti kuka toimii perheen vastuuhenkilönä. Silloin kun huoli koskee jo lastensuojelun tuen piirissä olevaa lasta tai kun huoli on suuri ja lapsen kasvu ja kehitys ovat vaarassa ja mietitään lastensuojeluilmoituksen tekemistä, ollaan yhteydessä alueelliseen lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi- ja tuki työryhmään. Yhteisessä tapaamisessa tuodaan esiin huoli, sovitaan kaikkien osapuolten työskentelystä perheen tukemiseksi, sovitaan yhteydenpidosta työskentelyn aikana sekä miten ja milloin tilannetta arvioidaan seuraavan kerran.

13.10.2021

Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee, että parhaiten kontaktihenkilömalli toimii perhekeskuksen palveluissa, silloin kun se perheen palvelutarpeen näkökulmasta edellyttää selkeää kokonaisuuden koordinoitua. Lapsiperheiden neuvonnan, ohjauksen ja mukanaolun toimintakäytäntöjä on tarkoituksenmukaista edelleen kehittää yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pasi Brandt, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 151

HEL 2021-006778 T 00 00 03

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle koskien palveluja koordinoivaa kontaktihenkilöä lapsiperheiden tukemiseen avoimen puolueen ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että yksi kontaktihenkilö voisi koordinoida palveluita neuvolasta varhaiskasvatukseen ja kouluun. Aloitteen mukaan kontaktihenkilö voisi toimia perhekeskusten yhteydessä ja että niissä toimisi ajanvarauksettomia palveluja. Avoin valtuustoryhmä ehdottaa, että kaupunki toteuttaa ”yhden luukun” periaatteen lapsiperheiden tukemiseen siten, että asiakaspalvelijalla on tietyt asiakasperheet, joita he palvelevat yli toimialojen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on antanut lausunnon kaupunginhallitukselle 8.6.2021 § 124 avoimen puolueen valtuutettujen aloitteeseen koskien yhden luukun periaatetta erityislasten ja heidän vanhempiansa tukemiseen. Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) ja terveydenhuoltolaissa (1326/2010) määriteltä, erityistä tukea tarvitsevalle lapselle nimetään vastuusosiaalityöntekijä, joka vastaa muun muassa palveluiden yhteensovittamisesta muiden toimijoiden tuen kanssa. Lausunnon mukaan erityislasten ja perheiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan paremmin kehittämällä palveluketjuja edelleen ja lisäämällä yhteistyötä muiden toimialojen sekä erikoissairaanhoidon kanssa. Sama periaate soveltuu myös muiden lapsiperheiden tukemiseen.

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (Lape) lisäksi perhekeskuspalveluja kehitetään osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanketta. Kehittämistyön tavoitteena on, että asiakas saa tarvitseman-

sa perustason sosiaali- ja terveystalvet sujuvasti, oikea-aikaisesti ja palvelujen jatkuvuus turvaten. Keskiössä on palvelujen kohdentaminen asiakkaiden erilaiset tarpeet huomioiden. Kehittämistyössä hyödynnetään olemassa olevia hyviä käytäntöjä uusien toimintamuotojen kehittämisen rinnalla.

Perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja tuen tarpeet ovat hyvin heterogeenisiä. Palvelujen kehittämisessä painopiste on siinä, miten räätälöidään lapselle ja perheelle asiakaslähtöisiä hoitopolkuja. Asiakas saa tarvittaessa oman yhteyshenkilön varmistamaan, että asiakkaan palvelukokonaisuus on tarkoituksenmukainen ja ettei asiakas putoa palvelujen väliin.

Sosiaali- ja terveystalvutakunta pitää tärkeänä, että palvelupolut ovat selkeästi kuvattuja ja että tarjolla olevat palvelut vastaavat lasten ja heidän perheidensä tarpeisiin.

Perhekeskukset

Yhden luukun periaatteeseen pyritään vastaamaan perhekeskusten kautta. Lapsiperheiden sosiaalineuvonnan puhelinvälisestä perheet ja varhaiskasvatuksen ammattilaiset saavat neuvontaa ja tukea sekä ohjausta perhekeskuksen palvelujen ja tuen piiriin hakeutumisessa.

Perhekeskus kokoaa yhteen lasten ja perheiden palveluja ennalta ehkäisevistä terveyden- ja sosiaalihuollon palveluista tiettyihin erityispalveluihin.

Yhteistyötä eri toimijoiden kesken kehitetään jatkuvasti. Hoitosuunnitelman mukaisia interventioita tarjotaan lapsille ja perheille osana perhekeskuksen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja siten, että ne muodostavat yhteen sovitun palvelukokonaisuuden. Perheillä on perhekeskuksissa oma palvelutarpeen mukainen vastuuyöntekijä ja perheitä tuetaan moniammatillisen tiimin palvelujen keinoin.

Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkäri- ja terveydenhoitajapalvelut ovat käytössä kaiken ikäisillä kuntalaisilla Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskuksissa.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaiset toimet ja tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaisena toiminnan tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä muiden toimialojen kanssa kehittämällä ja ottamalla käyttöön yhteisiä palveluketjuja.

Lasten ja nuorten varhaista tukea vahvistetaan ottamalla käyttöön kaupunkiyhteinen huolen tunnistamisen työkalu eli Common Approach

(CA) -malli sekä vakiinnuttamalla Miten menee -mallia. CA-mallin avulla ammattilaisten kyky sitoutua kokonaisvaltaiseen lasten ja nuorten huomioimiseen, kuulemiseen ja kohtaamiseen paranee. Miten menee -mallin käyttöä riskiryhmien etsimisessä ja tunnistamisessa vakiinnutetaan. Sen tarkoituksena on vahvistaa asiakkaiden varhaista tukea, antaa eri tahoille keinoja tunnistaa hyvinvointia ja terveyttä uhkaavia riskejä ja tuen tarpeeseen liittyviä merkkejä sekä lisätä tietoisuutta tarjolla olevista palveluista.

Sosiaali- ja terveystoimialalla vakiinnutetaan lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumallia yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Käyttösuunnitelman mukaisesti parannetaan lasten ja nuorten mielen-terveyspalveluja perustamalla perhekeskuksen yhteyteen uusi hoidollinen tiimi alle 13-vuotiaiden mielenterveyspalveluihin ja vahvistetaan lastenpsykiatrisen työryhmän resursseja talousarvion puitteissa.

Helsingiläinen vanhempi voi ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä Lapsiperheiden sosiaalineuvontaan saadakseen palveluohjausta sekä tarvittavaa apua ja tukea. Palvelu toimii puhelimitse, Tarvitsen apua -napin ja tulevaisuudessa Apotti-järjestelmän Maisa-asiakasportaalin kautta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lasten ja perheiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan kehittämällä palveluketjuja edelleen ja lisäämällä yhteistyötä muiden toimialojen sekä erikoissairaanhoidon kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja heidän perheidensä hyvinvointi lisääntyy, kun he ohjautuvat oikeisiin palveluihin ja saavat oikea-aikaista ja asiantuntevaa palvelua.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi